

Ella per l'amor es nova,
 fins si volen, innocent;
 pero va dirme que trova
 sempre molt millor la prova
 que qualsevol jurament.

De dijous á dijous

No som d'aquells que 'ns conformem de quedar cegos, mentres que 's torni borni 'l nostre enemich; no hem tingut may tan mal' ànima, pero no podem dissimular certa rialleta que s'ens escapa per sota de 'l nas al enterar'ns de la situació financiera tan dolenta que 'n travessan els Estats Units tot' al engrós pero molt particularment la capital Nova-York.

Pe 'ls cercols mercantils y per las borsas de tot arreu, no 's parla d'altre cosa, que de 'l giro que van prenent allà las empresas industrials y els alts negocis; veyentse venir á passa de gegant, lo conflicte qu'ha de aixafar los mercats y de passada las industrias y establiments comercials. Aixó n' es com la verola; nosaltres ja l'hem tinguda, els espanyols, y en som «indemnes» per' aixó no tenim cap por de que s'ens encomani y tan s'ens en dona; com lo Rey Fernando, quan va rebre la bofetada en Calomarde de ma de la Reyna Cristina, dirém en castellá; ahí me las den todas. Pero aném al gra y deixém la palla de costat.

Ab grossos entusiasmes, á la febre d'or ab que 's contituiren allà, els primers sindicats de milionaris, per la formació dels *trusts* formidables, que s'han engolit l'industria petita, que dona la vida á molta gent, n'ha vingut darrera 'l decahiment, lo desatino que 'n donan els resultats que n'estan tocant.

Lo *trust* de l'acer, lo de 'l Occeá, 'l d'els blats, tots els que per tan temps han tingut la producció industrial endogalada y l'han rebregada per entre mitx de sas mans; s'han de disoldrer en curt espay de temps... tenen contadas las horas de vida.

Lo dia dinou de 'l mes passat ja s'havian declarat en estat de quiebra á la borsa de Nova York, orze *trusts* diferents. Lo pánich d'els cercles financiers, n'es horrorós; y totas las circumstancias fan creure que 'l *crak* serà gros y qu'atrapará á molts y ben fermas entitats bancarias.

Fins las companyias ferro-viarias s'han frontollat y avisan als seus empleyats la rebaixa de 'l deu per cent de 'ls sous que 'n cobran.

Aquestas novas ensemps que 'n poden servir d'avís á tots els que s'entusiasman ab la formació de *trusts* espanyols, son una forta amenssa p'els principals centres bursatils d'Europa, per que, si per desgracia, com n'es de esperar, lo conflicte explota als Estats Units en las proporcions pavorosas qu'aném explicant, hauria de resentir's en la borsa de Londres y deixaria sentir's l'influencia en las de París y d'aquí. Tan y mes per quant aquí Espanya per obra y gracia d'els partits conservadors qu'ens governan, tenim un ministeri de borsistas, que omplan sas arcas particulars, mercés als mohiments oscilatoris, que manejan á son gust las alsas y baixas, segons la conveniencia de las sevas jugadas, ó cubrintse d'els etzars segons els veuhen venir desde 'ls sitis elevats qu'ocupan. Ells van á la segura.

* *

Aquestas apuntacions, ens portan á parlar de un d'els *trusts* mes poderosos d'Espanya y de 'l que s'en ha parlat mes que de 'l famós de 'ls mistos de cerilla, que tants perjudicis ocasiona á tothom que 'n gasta.

Volém parlar de 'l *trust* teatral que 'n monopolisa á Madrid la «Sociedad de autores dramáticos españoles» que ja 'l coneixen els nostres llegidors per anteriors noticias nostres. També aquest *trust* está reventat y no l'hi valdrán pas las mitxas solas y talóns qu'ara l'hi volen posar. Ja tot' aquesta temporada teatral que van al fosso las obras qu'estrenan els teatros de Madrid, moventhi xibarrí 'l públich que no vol aguantar mes temps l'imposició del *trust*, fentl'hi dragar per bonas, obras que no van ni ab curriolas.

Aixó 's realisa per afavorir autors de poch valer y menos miraments, ab evident perjudici d'els que no ho saben lo que fan, y no necessitan per res l'imposició per que s'aguantin las sevas obras al cartell llarga temporada. Resulta també contrari á las empresas, que no poden asortir's d'obras de son gust, trobantse supeditadas á las que l'hi imposa la «Sociedad de autores dramáticos» qu'arriba á privar á n'en Ceferí Palencia, com empresari que n'es, la representació de sas propias obras, fet qu'ha promogut l'indignació, tant com lo de cobrar els drets de propietat corresponents als autors, tan si 'ls han autorisat per ferho com si no; aixís com l'apropiar's drets d'obras que 'n son de 'l domini públich. Y que no hi val l'explicar's ara l'inversió que 'n pujan dar als fondos, que sempre será mal fet lo cobrar indegudament per' apropiars'ho, com ho han fet, encar' que sembli mentida que 'ls ho hjin consentit els governadors, comensant per Madrid, y las entitats que 'ls han pagat els tals drets.

La nova Junta, anomenada fa l'efecte d'un pagat ab un banch; ve á ser una sort d'enganya bobos, per anar tirant y salvar las obras de 'ls autors que n'están aterroritzats de 'l pervenir y volen salvar las quirzenas; mes es de temer que no ho logran, perque 'l *trust* de reventadors que s'ha format y treballa de ferm, seguirá fent de las sevas.

No cal que 's cansin, ni ho arreglin ab noms com l'Echegaray «el malo» ni 'l de en Vives ni 'ls demés que volan per agafar coloms esgarriats; «La Sociedad de autores dramáticos españoles» no pot ni deu tenir altre missió, si vol subsistir, que la de cobrar els drets de propietat d'els autors que l'hi confihin la comanda bonament; deixant estar en paus els que no ho vulguin, sens cap mena d'imposició ni olvidar que las obras del públich domini, ó be aquellas que l'autor no ho demana per llegitim apoderat, no s'han de pagar de cap de las maneras.

* *

S'ha mort en Juliá Romea. No fou en «Julianito» com l'anomenaren, un actor d'aquells qu'escalen l'imortalitat; ho sigué son oncle 'l gran actor Espanyol, del mateix nom, pero ell no fou mes que genial, gran treballador, hom de 'l seu temps enmotivat als gustos y costums de las darrerias del sigle XIX.

Fou músich y escriptor, atrapant l'aplauso en traduccions y originals com *La tempranica*, qu'es una filigrana, mes que molts s'empenyan en que l'autor no fou mes que contrabandista literari.

No es l'hora de fer averiguacions; no mes fa sonar lo batall acompanyat.

CALIXTE PI Y XARAU.

LA VUYTADA

Gran esvalot altra volta
hi ha hagut en lo *galliner*
nacional que s' anomena,
políticament Congrès,

En *Salmorra* y *Vilaverda*
que son dos galls dels valents
varen picarse las crestas
tant y tant... *gallina ment*,
que —diuhen— tots 'ls... *gallinas*—
— *diputats* van treure 'l béch
picotejant las engrunas
de la gran discussió entre ells,
disposats un y altre bando
de la *polleria* á fer
uns ulls (de poll) com taronjas
si fos convenient, á temps,
á fi de que 'l desprestigi
d' aquell galliner model
no acabés de solidarse...
(que prou consolidat es)

Y van *surgirne* (com sempre
que al galliner hi ha rebrech
quan algú vol alsá 'l *gallo*
y algún altre, donchs, també)
conferencias per arreglos,
padrinatjes, passatemp,
resumit tot en un' acta
per' evitar un acte lleig
d' un desafió —camama
que sempre acaba ab un tech.

¿Veyéu que 'l país no bada
y ja 'ls té 'l número pres
als polítichs blanchs ó negres,
clars ó foscos, roigs ó verds?

Per' xó mateix, ni als *Salmorras*,
ni als *Vilaverdas* creyém
quan fan veure que (¿romansos?)
s' arrancarían la pell

La tenen massa groixuda
'ls polítichs madrilenys
pera voler arrencársela
devant del país entr' ells

Per aixó, no 'ns vá fer gracia,
ni 'ns vá afectar poch ni gens
l' esvalot de l' altre día
al *nacional galliner*,
perque, francament, preveyam
que, poch menos ó poch mes,

aquets dos gallots polítichs,
acabarían ¡jo ho crech!
per fé un gall com una casa...
y l' èxit fora al revés.

*
*

Los prohoms de la host bútxara
del partit sagastinesch
(que ha ben passat á la historia
mare dels mes mals governs)
volían nombrar un quefe
successor de 'n Mateuhet,
encar' que fós de la *Vega*
ó sigués senzill *Monter*,
y s' han trovat que ¡naranjas!
ni menos ells s' han entés
quedant com antes al payro,
sense nort ni timoner,
y es que ja han perdut la brúxula
de navegar tots . . tots ells.

En comptes de seguir un rumbo
monárquich, al tort ó al dret,
l' assamblea sembla Andorra
y la votació si ué
demostració ben palpable
de que, políticament,
els fills y 'ls nots de 'n Sagasta
han anat pujant, mort ell,
com els arbres de la Rambla
y no reconeixen gens
ja cap altra quefatura,
ni tutela, ni consells
dels que á la Fusió voldrían
revifarla com en temps
que dirigía 'ls negocis
lo seu creador, un sér
que no tindrà descendencia
al mon polítich... *Amén*

Lo que ha probat l' Assamblea
del partit sagastinesch
ha sigut la vil enveja
que regna en los elements
constituyents de las forsas (?)
monárquicas d' una gent
qu' anteposan 'l seu medro
personal al públich bé ..

¡Digna mort, propia catástrofe

d' aqueix bando de *rodors*
que tenían subjugada
á tota la Espanya en pes,
colmantse, si, ab la *putida*
colonial que 'ns deixa enterchs!
¿Sabéu quin sería 'l quefe
mes digníssim per tots ells?

Si os ho penseu no cal dirlo...
¿Un *Cara-gruxu*, pot ser?
¿Un *Llarch de-diis*, tal vegada?
¿Un *Panx:-ample*? Aixó mateix.

*
*

Altra volta Barceloná
torna á está ab angunia per
la qüestió d' un nou arcalde
que á horas de ara no sabem
si será un home de talla
ó be un Tort y Martorell,
per mes que, segóns *hablillas*
municipals corren vents
de que ho será... algún ó altre
dels que menos ens pensém.

En Gui lém de las patillas,
(sombra de 'n Rius y Tardet,
pro una sombra ab mala sombra,
mal que li pesi á en Guillém)
diu que diu que no vol serne...
(perque sab que no 'n pot ser)
per més que se 'n mor de ganas,
siño que ha de fé el modest.

Lo cas es que 'l non Alcalde
que vingui al salón de Cent,
ab l' Ajuntament d' altura
que r sulta, ja cal que 's
cordi bé las espanyas
per arriyar sempre á temps.

Deixant els colors polítichs
á recó, pot dirse bé
que alló mes que un Consistori
semblará tot un Congrès.

¡Deu fassi que tots procurin
ab molt interés y zel
recordar (que ho poso en dupte)
los vells temps dels Fivallers!

PEPET DEL CARRIL.

Humoradas

No ho negaré, que ets una fló encisera
pro, menos mentir pots tu un altre cosa;
¡que per desencantar al mon, la rosa
espinas té... y també cuchs la cirera!

No son ulls, els teus ulls; de Primavera
dos sols son que á n' el mon farán felissa

¡l' ánima del que ignori que postissa,
la dentadura tens... gran embustera!

Ab veu que l' ansia feya fatigada;
vaig d' amor, demanarten una proba.
Qui flors busca... molts cops espinas trova
vas dirme tu, clavantme... bofetada.

ANTOLI B. RIBOT

Un empresari inteligent

No ensenyis gayre las camas
que per lo primas son raras,
perque 'm dirían que pago
las escombras massa caras.

Los homes se trovan...

—¿Ahont eras Silvela meu?
¡Que belluguis no puch creure!
¿No havían dit qu' eras mort?
—¡Romausos! ¡Ho feya veure!

Versos d' encàrrech

O 's pot ser poeta per cap diner del mon!

Ja diu la comedia *Sebas al cap* ab molt acert:

«Ser poeta, ¡quina mengual!»

Y te rahó. Perque 'l pobre que quan naix *se sent* poeta, més valdria que no anés may a estudi perque aquets, sempre tenen la esquena en perill.

Pruebas y al canto

Un amich meu que per mes senyas festeja y que no mes te que vintidos anys y una llupia, temps ha que 'm venia al detrás perque, segons diu ell, li dongués «un raig de la meva inspiracio per dedicar-la a la xicota», que a la quinenta es algo romántica y fa de sabatera que equival á dir que ho es.

Tant y tant vaig empiparme ab l'ssevas peticions, que, un dia que tant me sentia jo inspirat, com en l'actual moment un duro en la butxaca, vaig decidir-me á correspondre.

Agafó la ploma y comenso ab la fórmula de rúbrica la meva poesia.

«Angel de mi corazón,
estrella de la mañana...»

Mes en aquell moment li dona l' humorada á la dona de cridar-me per esmorzar.

—¡No tinch gana!—li contesto ab un regany,—y continuo impertèrrit la meva improvisació.

Poch rato feya que estava ab sossego quan torna la costella ab lo recibo del lloguer del pis.

Digas al amo que no tinch diners are, que torni d' aquí tres ò quatre... anys.

Altre vegada, reprench la poesia y sich, sich, sich, quan sento que al carrer una dona cridava; ¡qui 'm compra 'l cocol!

Corro á pregar-li que fassi 'l favor de no distreurem y que se 'n vagi mes amunt á cridar y altre vegada, sich, sich, sich.

—¡Noy, la sopa es á taula!

—¡Mes val que no contestis!—vaig dir-me treballant febril y nerviós—mes las donas que may callan y que no 's fan càrrech de rés com la meva, gosant en distreure als poetas, sobre tot si aquets son els seus marits, així es que 's comensá á baladrejar de mal manera que de beneyt, sabata y bobo no m' en va deixar.

Com si res, jo vinga treballar.

En lo mellor de la poesia, un ¡patatxa!, va ferme fé un salt d' espant y un topo al paper com un duro sevillano.

Corro al menjador y trovo que 'l gat havia fet caure la cassola de la taula y tranquilament se menjava las sopas.

Crido la dona, y ¡paranjas! no hi era.

—Ja 'n faré mes; dich y torno á la feyna.

Estava acabant-lo, quan compareix l' amich de marras, cridant tot pujant l' escala:

—Pepe, ja se que treballas per mi!

—S; aquí tens lo que volías.

—Gracias y... fuma!—digué donant-me una cerilla

per'que encengués la punta de caliquenyo que tenia als llavis y fugí escalas avall per entregar-la á la dueña de sus pensamientos.

Tres días mes tart, trovo al amich, qui agafant-me per la solapa de l' americana y ab veu enragollada no se si de costipat ó de rabia me digué:

—¡T' haig de matar!

—Home: espera un altre día—vaig dir-le bromejant.

—No; avuy perque la rabia no 'm deixa.

—¡Déixala tu á tu ' ella!

—¡Llegeix y horrorízat mal company—digué trayent-me la poesia de la butxaca—¡y un cop hágis llegit digam quina mort desijias perque et vull pelar!

Obro 'l paper y veig que deya:

«Angel de mi corazón,
estrella de la mañana,
no vull pas venir á esmorzar
perque no tinch gens de gana.

Son tus ojos retrecheros
y tus labios de coral
y el lloguer no puch pagarlo
perque no tinch ni un sol ral.

Solo deseo tu mano
y de tu bondad un poco
¡apa noyas á ralet
qui vol comprarme aquet cocol!

Eres más bella que el sol
mas pura que l' aygua fresca
mes ximpleta que la dona,
mes beneyta que ximpleta.

Quando juntos al altar
nos daremos aquel si
si el gat se menja las sopas
ja 'n farás mes en venint.

No me niegues tu cariño
que jo sempre te amaré,
Aquí tens lo que volías,
no 'm demanis cap mes vers.»

Un subhor fret va banyarme, acabat de llegir aixó. Era que 'm havia deixat anar las ayguas de tant riurer.

Me 'l miro y... torno á riurer.

—Saps que tens molta barra!

—¿Vols dir?

—Si home: de resultas de ta humorada la sabatera m ha deixat.

—Calla y no digas res que tot s' arreglará, aixó ha sigut un olvit meu; com que soch tant discret... Are te 'n faré un altre y ja veurás com tornaré á quedar com avants; pero m' has de prometre que may mes me demanarás versos,

L' amich va jurarm'ho y allavors jo agafant la ploma vaig escriurer.

Sabatera, sabatera
la de la cara bufona
no 'm fassis mes mala cara
que la cosa no s' ho val.

S aquell vers que 't vaig escriurer
no 't va agradar gens ni mica,
no era pas meva la culpa,
fou que un amich carcamal
empipat perque jo sempre
un verset li demanava

me 'l va fer y 's va distreurer
 escribint, com sempre fa;
 aixís es que no 't capfiquis
 que ja saps que jo t' estimo.

Sabatera, sabatera,

¿no es vritat que puch tornar?

No se si va surtir efecte ó no; perque l' endemà
 vaig agafar els trastets y vaig anarmen à viurer à un
 altre poble, ahont els amichs no demanessin versos,
 las donas no fossin sabateras y... els gats no 's men-
 jessin las sopas.

JOSEPH VILA ORT NOBES

LO XACRÓS

(A VARIS AMICHS XACROSOS)

No hi ha res mes aburit
 que sentí un home xacrós;
 tant de dia com de nit
 sempre 's queixa de dolós.
 De matí tantost se lleva,
 ja's lleva boy butzinant,
 quan no té un all, té una seba;
 vá vestintse y gemegant.
 Quan s' acaba de vesti,
 després de fer mil ganyotas,
 surt del quarto plé de vri
 buscant brega á tots y totas.
 Butzinant á tota prova
 treu lo nas al finestró,
 y en el temps tot seguit trova
 la causa del seu doló
 Al istiu perque es l' istiu;
 al ivern pequé es l' ivern;
 el temps sempre es el motiu
 del seu continuat infern.
 Li fan mal las humitats;
 la calor també 'l capfica;
 boyras, vents y tempestats,
 tot en fi, lo mortifica.
 Per xó está sempre rabiós,
 y quan lo cridan á taula
 busca á xichs y grans el cos
 per la mes fútil paraula.
 Menja ab roganys y morradas,
 mastegant sempre medita,
 li fan las cosas saladas,
 lo pebre també l' irrita,
 Va sempre plé de pegats,
 usa braguer y xeringas,
 pren Looches, Rubinats...
 es un trist pot de potingas.
 Ab unguents de tota mena
 s' enseta tota la pell,
 quan no 's fá fregar l' esquena
 fá fregar-se lo clatell.
 Del matí fins á la tarde
 no fá mes que gemegar,
 resar la doctrina parda,
 buscar brega y butzinar.
 Y aixís per aquest istil
 passa 'l dia ab gran neguit,

rondinant cent cops y mil
 fins qu' al vespre se 'n vá al lit.
 Mes ay, noys, si al despallarse
 dona un mal gesto 'l seu cos,
 fins que s' adorm sol queixarse
 de punxadas y dolós.
 Si li costa agafá 'l son
 ja demana 'l calendari,
 's passa la má pe 'l front
 y fá un gesto extraordinari.
 Es perque s' ha recordat
 al poch temps de rumia,
 que la lluna ja ha girat
 ó á las tantas girará.
 Quan fá 'l plé, perque fá 'l plé;
 quan es nova, perque es nova;
 si creix ó mengüa, també
 de 'ls seus mals la causa hi trova.
 Pro 'l pitjor de tot quant dich,
 creguéu no es lo gemegar,
 perque al fi qui te un fatich
 ab rahó se pot queixar.

Lo pitjó es que molts xacrosos
 (de aquets ne veig tots los días)
 no tenen mals perillosos,
 lo que tenen, son... manías!

E. REIMBAU PLANAS

LO VIANDANT

Lo viandant s' en detura
 devant mateix del fossar;
 y ab gran accent d' amargura
 ditxós qui té sepultura.
 murmura de baix en baix.

Vaig venir no se d' ahont;
 ja fa molts anys que camino
 y m' en aniré del món
 sense sapiguer hont son,
 aquells plers que jo desitxo

Sempre s' es vist lo mateix;
 los sers tots desapareixen;
 un s' es mort, un altre noix
 com lo roser que floreix,
 cent flors y cap la mateixa

Aixó en tot ho estieh vejent;
 aquells que com noy jugava
 ja no n quedan l' hu per cent,
 tots van desapareixent
 fins qu' á mi 'm toqui la tanda.

Y exclamará ab amargura
 un altre darrera meu,
 devant de ma sepultura,
 ¡misteris de la Natura;
 la terra tot ho eubreix!

PEPET DE VILAFRANCA

Per dá exemple d' *unó*
 així ho fan els fusionistas:
trompada que te crió!

Plé de rabia y de despit
 se n' ha anat D. Alejandro
 á arreglar lo de Madrid

TEATROS

LICEO

Dissapte passat va inaugurar's la temporada d' hivern ab l' ópera de Wagner, *Lohengrin*. Las milloras que s' han fet en las dependencias y escenari, son molt encertadas, y 's veu que hi feyan molta falta per modernisar lo teatro, sent d' esperar per l' any vinent la decoració de la sala d' espectacles.

L' inauguració fou brillantment concorreguda per las principals familias de l' alta Societat Barcelonesa, convertint damas y senyoretas lo nostre teatro d' ópera en un pomell de flors de las mes encisadoras.

Parlant ara de *Lohengrin*, hem de dir qu' en Viñas (protagonista) vá comensar de sobras encongit y masa emocionat, potser per la mateixa brillantor de la sala. Aixó 'l vá privar de desplegar's en els primers actes, mes en lo quart s' imposá d' una manera extraordinaria fent gala de sa bonica veu y notable escola de cant de manera pocas vegadas sentida. Pera acallar l' aplauso 's veje obligat á repetir lo *raconto*. La invocació y lo despido, 'l vá filar com un rusinyol.

Rendit lo primer tribut al tenor, que 's fa de lley, dirém de la Giudice, que cantá y feu sa part d' Elsa, com tot lo que cau en sas mans; primorosament, mes qu' ella vaigi mes be en papers passionals que s' enmotllan á la persona viventa.

La Dalhänder ja coneguda pe 'l públich, feu l' Ortruda ab perfecció, que prou s' ha de ser artista, per tant agré paper com l' autor l' hi designa; com en Nestor de la Torre, baritono de tons molt agúts, y lo baix Torres de Luna, que 'n recitaren sas parts ab coneixements.

Lo Mestre Mascheroni, portá 'ls temps ab massa lentitut, seguint l' escola alemanya, qu' es d' esperar no aplicarà á totas las obras succesivas, si vol tenir lo públich despert y correspondrer á l' estimació que l' hi mena

Coros y orquesta sempre fluixos y rutinaris. ¿Quan serán una mica mes artistas? Lo conjunt per aixó molt superior, honra al senyor Bernis qu' ha format la companyia.

No tenim temps en aquest número, de parlar de *La dannazione di Faust* puig l' estreno s' ha d' acabar altre hora de nit quan ja s' ha imprés LA TOMASA.

ROMEA

Ja fa temps que dihém lo mateix: lo volguer resoldrer problemas socials sobre las taulas d' un teatro es una equivocació. L' estreno de *Els vensuts* del Sr. Gomila, ens ha demostrat un cop mes la exactitut de nostra opinió.

May ens podrá convencer en Lluís, honrat fabricant que sols ansía 'l be dels seus obrers per quina causá 's veu arruinat y que després d' intentar salvar-se —cosa estranya— donant encare mes ganancias á sos treballadors, abandoni 'l negoci, declarantse vensut en sa lluyta pera la regeneració dels obrers, quan en realitat ho es pels deutes que 'l sitían.

Siguent de tan escás interés l' assumpto, ha cregut convenient lo Sr. Gomila inclurhi lo casi indispensable 'n tota obra dramática, la part passional, pero l' amor qu' allí 'ns pinta es baix, rastrer y omplert de fanch.

Lo primer acte es tant fluix que be 's podría suprimir d' una plumada; y 's te de recurrir al final del mateix á n' aquell recurs tant pobre de fer venir un personatge anunciant que han tirat un petardo á casa de Don Magí, tio de 'n Lluís, cosa que rés importa al públich.

Altra falsetat, tan gran que 'ls concurrents en massa varen donar mostres de desagrado, es quan després d' haver justificat la Roseta la seva honra davant son tio, surten tots els personatjes de l' obra cadascú per diferent lloch, els quals amagats s' han enterat de tot, semblant alló un joch de criaturas.

Per fi no poguerem comprendre qu' hi te que veurer lo progrés ab lo modernisme, que l' autor ens presenta com sinónims.

Lo llenguatge plagat de barbrismes, ni es catalá ni tal'aca, fentse dur d' escoltar.

En quant á la execució 's veje qu' estava fluixa de ensaijos, observantse que l' obra no era de 'n Gimerá ni de l' Iglesias, puig quant son d' aqueixos autors, ja es sabut que surt perfecte.

* * *

S' estudia á corre cuyta *Lo mistich* d' en Santiago Rusinyol, que ja l' ha enviat de Mallorca.

NOVETATS

En Leopoldo Frégoli si que 's pot ben alabar de ser lo noy mimat de tots los públichs y d' un modo extraordinari del de Barcelona. Tantas representacions, tants plens; tantas funcions, tants éxits y ab tot, en Frégoli tan *charmant*, tan aixerit, tan alegre y treballador com sempre. Perque aixó sí, es assombrosa la forsa de voluntat qu' en sos treballs posa aquest artista de tant ingeni com ganas de treballar en las taulas.

Nos sembla que la série de 30 funcions pera que está contractat será precis buscar los medis á fi de que 's prorrogui.

SOCIETAT BARCELONESA DE CONCERTS

Ben bé 's mereix tots 'ls honors aquesta Societat al igual que son mestre en Robert Goberna per la feyna polida de sos concerts matinals d'aquest teatre, qual tercer, executat diumenje passat, tingueren la galanteria de dedical' á la premsa, 'l que 'ls remerciém per la part que 'ns pertenesqué.

En aquesta terça audició musical del diumenje passat, hem fruit: lo *quinteto en do* (obra 20) d' en Beethoven, qu' es lo pare dels músichs moderns, digan 'l que vulguin; la *sonata en la* d' en Mozart, obra que ab tot y ser feta en l' any 1787, per lo fresca é inspirada sembla composta d' are; y en Bach, Corelli, Schumann, Boely y Schubert foren els mestres restants.

Tots els mestres foren interpretats com cal, donant color y bon gust á las obras, frassejantlas ab delicadesa y gran colorit dels temps, que 's marcan ab justesa en aquesta orquesta,

Lo públich ja forsa no brós en aquest concert, feu repetir alguns números del programa, no demanantlos tots, per no cansar als professors, que fan tan bon treball que mereix tota lley de lloansas.

UN COMICH RETIRAT

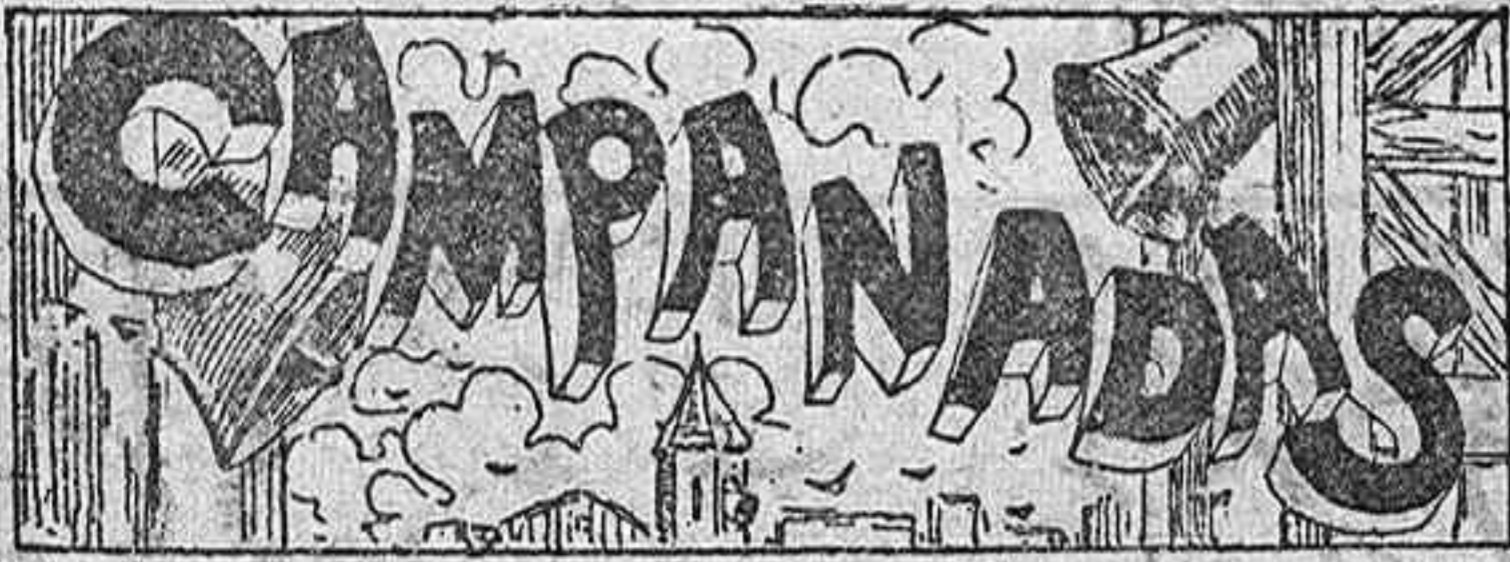
Nota de tardor

—Mira, fill meu, la tardor,
tot es tristesa y despallas...
Ara ha arriuat aquell temps
que cauhen totas las fullas.

—¿Si ara es lo temps que las fullas
van cayent totas, papà,
aquesta pobra senyora
me vol dir com quedarà?

La funció donada á Novetats á benefici de la familia d' en Daniel Ortiz que 'n firmava *Doys á La Publicidad*, fou un éxit p'els artistes qu' hi treballaren, amatents com sempre á mostrar que l' art es tot cor y s' entrega sempre que l' cridan sens reserves, y un bon ingrés á la taquilla que sens dupte fara molt favor als agraciats, qu' ho necessitan molt, segons diuen.

Sempre 'ls escriptors y literats han sigut pobres en aquesta terra, que l' art de la ploma dona pochi diners y es de lloar quan lo públich respón á las benefactoras iniciatives.

En Daniel Ortiz may fou un escriptor ni un artista, sempre fou un mossegayre que feu presa en reputacions agenas, no tan per corregir defectes, com pe 'l gust de molestar al próxim. No fou un treballador, que 'l fou un parásit de la Societat, ja desde que fundá *El Busilis* junt ab un altre de la matei a mena, promovent esvaló á Barcelona.

Consumits sos guanys d' un modo gens honrós, es d' admirar com ara ha respost ab generositat la mateixa classe social per ell fuetjada y per tant que no 'n pot dotdre l' almoyna, fora mes d' estimar si fos ben empleyada, quan n' hi ha tants que s' ho mereixen.

En justícia cal dir, que las iniciatives de la funció no han sortit pas de *La Publicidad* ahont col·laborava en *Doys* darrerament, sino d' un diari de 'l vespre que segurament l' ha volguda posar en evidencia.

*

Diuen que 'l mes de Novembre es mes de suicidis, y potser es veri at.

En pochi dias dos capitans del exéret s' han fet saltar lo cervell, ignorantse 'ls motins.

Lo públich que sempre busca esplicacions en lo que moltes vegadas no 'n te, ha volgut trovar en tan funesta determinació una historia d' honor; uns diners gastats y no poguts retornar á una caixa... y després una bala que esbossina un cervell.

No volém nosaltres averiguar lo qu' hi hagi de cert en aquestas murmuracions, pero siga lo que 's vulga si algun deute tenian los qu' han deixat d' existir, l' han pagat ab la vida, que val mes que tots los diners...

Quants militars s' haurán sentit avergonyits devant d' aquets suicidas! Algun n' hi haurá que després d' haver sigut derrotat sense defensarse, en lloch de descarregar son revólver contra son front haurá preferit seguir cobrant la substanciosa nómina.

*

¡Ploró Collaso y Comas y Masferrer! Ja no hi ha ningú que 'us aixequi; l' vostre partit es verdaderament un partit, partit pe 'l mitj.

L' assamblea del partit lliberal qu' havia d' elegir jefe, mos que assamblea ha sigut un galliner ahont abundavan ols galls de baralla, y va haverhi cada cop de bech y espolsos que si en Sagasta hagués pogut eixir de la tomba, del disgust hauria tornat á morir-se.

Ni en Moret ni en Montero Ríos tenen prous admiradors pera sustituir al *Vell pastor*, lo qual es degut á que el poble ja no está per las mitjas tintas; los vol ben rojos ó ben reaccionaris perque aquets, bons ó dolents son els dos únichs partits possibles, perque 's presentan francament á la lluyta sense torns odiosos y sense hipocressia.

Lo girarse d' un cantó ó de l' altre, segons vinga 'l vent, sols podia sostenirho un hábil comediant com en Sagasta, pero un cop vista la trampa, ja no hi ha ser vivent que la repeteixi.

*

A n' al *Diluvio* se li ha dirigit un tal *Diógenes*—que no sabém si porta llanterna—demanantli en quin estat se trovan los treballs realitzats per la Comissió revisora del procés de Montjuich qu' ab tant soroll fou nombrada en la Plassa de Toros.

A nosaltres també 'ns fa igual pregunta un subjecte que 's firma *Un company de 'n Le-ruch*, y com que nosaltres no 'n sabém res de aquest bullit, contestarém igualment que *El Diluvio*, dirigitlo als *comisionats*, que per ara, creyém que están tots bons, y especialment algún d' ells que de resultas del *bombo* de la *revisió* no efectuada ha arreplegat un acta de concejal.

*

¡Obriu l' ull senyors de bon regent y bona butxaca! Us hem trovat una ganga, buscant com sempre en las seccions d' anuncis dels diaris alguna gangueta que puga conve nirvos.

«*Joven viuda que tuvo posición y que tiene figura y dos lunares, desea protección de señor rico y de buen regente, seric y que no abuse de su situación. Es una ganga.*»

Segueix la direcció de la viuda; pero com que nosaltres som mo t reservats, sols la donarém á qui 'ns ho solliciti y á cau d' orella.

*

Ha mort á Madrid lo celebrat actor D. Julián Romea, qui ademés reunia la condició de ser trassut autor dramatic per la transplantació d' obretas extranjeras á la nostra escena, haventli proporcionat algun dels seus *arreglos* molts aplausos y bons trimestres.

Descansi en pau tan notable artista.

*

Es ben cert alló que diuen los castellans: *que cada qual habla de la feria según le va en ella*

Los miners de Rio Tinto 's declararen en vaga y no dirian qui se n' ha assombrat mes d' aquesta vaga? Lo representant de las minas. ¿Y saben per qué? Perque segons ell, aquets miners están millor que 'l peix al aygua: cobran de quatre á cinch pessetas de jornal, lo jornal es de vuit horas, viuen en casas molt confortables y tenen los articles de primera necessitat gayrebé regalats.

Nada, qu' á qualsevol li venen ganas de ser miner de las minas de Rio Tinto, pero tothom preferiria ser representant de las minas.

*

En l' última sessió celebrada pe'l nostre Ajuntament hi hagué una gran batussa entre catalanistas y republicans, respecte á una infracció de las ordenansas municipals, comesa pe'l regidor catalanista Sr. Rivera.

En dita sessió sols va demostrarse una cosa; que la passió *quita* l' coneixement, perque de lo contrari no s' haurian passat las horas de reglament pera discutir un acort

del Ajuntament, ben pres, y ratificat pe'l governador civil, desceydant los assumptos municipals.

La defensa del Sr. Rivera pe'ls catalanistas ha causat pessima impresió á moltes personas que si no eran d'aqueixa colla no li tenian per aixó cap mala voluntat.

Quan un partit ó una agrupació deixa 'l camí de la rahó y de la legalitat pera defensar á un home, entra en un marcat periodo de descomposició.

¡Tapemnos lo nas!

Terminantse ab lo número pròxim la publicació en lo nostre folletí de la novela del *Comte Tolstoi*, DE LO QUE VIU L' HOME, publicarem desseguida la comedia PARTIR Á TIEMPO, escrita en prosa castellana per l' insigne LARRA (Figaro) y qu' ab lo títol de ANARSEN Á TEMPS, ha posat en vers catalá 'l nostre company A. GUASCH TOMBAS.

NEGUIT

Vaig veure en mon cruel deliri
a l' aymada del meu cor,
doblegantse com un lliri
cap al papelló amorós.

Vaig obrir jo mas parpellas
vaig mirar-la fit á-fit,
y van caurer perlas bellas,
llágrimas sobre mon pit.

De las llágrimas aquellas
la senyal en foch ne tinch.

M. ANDAL

Carta al Sr. Mercuri (1)

Sr Mercuri: Ab molt gust
vareig llegir l' altre dia,
lo que diu ab sa poesia
per cert, mostrant un disgust.

Y encare qu' un servidó
no sab á qui 'm dirigeixo,
perque á vosté no coneixo
(ó al menys qu' ho sápigam jo.)

Tinch l' honor de pendrehi basa,
(ja que 'n tracta de negoci)
y aprofitant eix xich d' oci
veurá mon *què* en LA TOMASA.

Dich que, si te vaig entendre
lo que vosté diu, s' entent
que 's trova molt malament
y á sa sogra busca vendre.

¡Si que vosté s' ha salvat!
Calmis, tranquilisis be:
¿No buscava un bon cuyné?
Donchs. miri, ja l' ha trobat.

A demés li dono á sobre
qu' estich en un restaurant
ahont per vi, dem sal'umant
y gata ó be gat per llebre.

Garsa per becada fina;
per caldo greix de barral;
per tripas pell de timbal,
y per pa dem estrignina.

Vaja, per cap diné un logra
ferse aquí un panxó de.. flato;
¡barato, senyors, barato!...
—¡Vinga, donchs, aquesta sogra!

L' objecte avuy son quartets.
Si avenirme ab vosté puch,
Sr. Mercuri, ¡ab quin such
jo l' hi fregiré ab bolets!

Are, res, vosté dirá.
Aixó si Sr Mercuri:
en quant al preu ¿sab? procuri
que no 'ns tinguém d' enfadar.

Per xó, miri una vegada
lo que als casats succeheix,
y veurá vosté mateix
qu' aquesta carn va donada!

RAMPELLS

(1) Vegis la edició de LA TOMASA nú-
mero 791.

Litografía Barcelonesa.—Sant Ramón, 6

Zalonnaris

PERA APUNTACIONS DEL

—SORTEIG DE NADAL

Magníficament litografiats á dugas tintas

Los de 100 fullas á 80 céntims

,, ,, 50 ,, á 50 ,,

Vendas al per Major y Menor

LITOGRAFIA BARCELONESA
6, Carrer de Sant Ramón, 6, BARCELONA

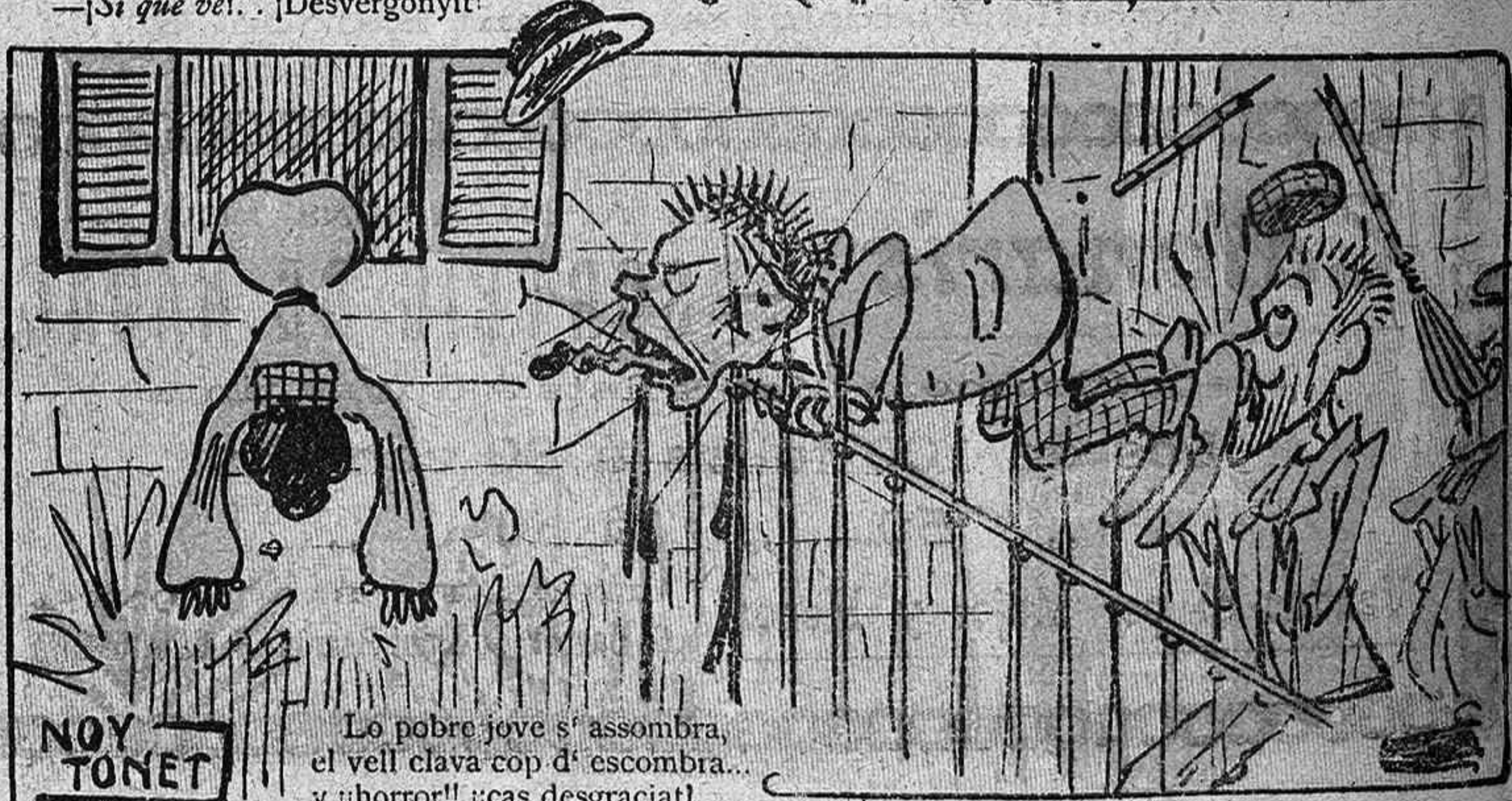
Amor desgraciat ó 'l reixat ab punxas

—Ja ho veus, Pepa, com m' arrimo
¡sense teme al teu Papá!
—¿M' estimas forsa Cebriá?
—¡T' estimo, Pepa, t' estimo!

—Mira: ja estich decidit,
á ton pare 't robaré...
—¿Y fugirém? ¡Ay que bé!
—¡Si que vé!. . ¡Desvergonyit!

**NOY
TONET**

Lo pobre jove s' assombra,
el vell clava cop d' escombra...
y ¡¡horror!! ¡¡cas desgraciat!
¡lo galán mor enfilat.